

ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ

THE MOVEMENT OF LINE AND COLOUR
FROM NATURAL IMAGINATION

ภูเบศร์ สินอำพล
PHOGBATE SINAMPON

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ท.ศ. 2550

ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ

THE MOVEMENT OF LINE AND COLOUR
FROM NATURAL IMAGINATION

ภูเบศร์ สินอำพล
PHOOBATE SINAMPON

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2550

THE MOVEMENT OF LINE AND COLOUR
FROM NATURAL IMAGINATION

PHOOBATE SINAMPON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2007

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ ในธรรมชาติ
นักศึกษา	นายภูเบศร์ สีนอำพล
รหัสประจำตัว	48062616
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2550
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศ.เดชา วราขุน

บทคัดย่อ

การประสานสัมพันธ์ของสี และเส้น ที่มีลีลาเฉพาะตัว มีความอิสระในการเคลื่อนไหวจากสิ่งที่พบเห็นในสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหวตามอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว โดยข้าพเจ้าคิดว่าทุกอย่างในโลกของการมีชีวิตต้องมีการเคลื่อนไหว ถ่ายเท สอดคล้องกันไปตามจังหวะ เช่น ลมหายใจ เป็นการเคลื่อนไหวของอากาศ จากอากาศสู่อากาศ น้ำ เคลื่อนไหวไปตามลักษณะรูปทรงที่รองรับ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงหยิบยกลักษณะการเคลื่อนไหวมาแสดงออก จากสีอีกเส้นหนึ่งไปอีกเส้นหนึ่ง เพื่อให้รับรู้ถึงการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้ โดยที่ข้าพเจ้ามีแนวคิดเป็นการเปรียบเทียบเรื่องราว เนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงพลังความงามของสังขารแห่งชีวิต ที่ธรรมชาติเป็นผู้สร้างสรรค์ เพื่อให้มนุษย์หันกลับมาตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติด้วย

กระบวนการสร้างสรรค์ ได้นำข้อมูลมาจากประสบการณ์ตรงที่ได้พบเจอจากธรรมชาติ สภาพแวดล้อมจริงในสถานที่ต่างๆ เก็บรวบรวม เป็นจุดเริ่มต้นทางความคิด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นจึงได้สังเคราะห์ให้เป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด กระทั่งได้ร่างภาพตามจินตนาการ พร้อมทั้งจะนำมาเสนอและลงมือปฏิบัติผลงานจริงให้สมบูรณ์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมชุดนี้ แสดงออกด้วยการใช้รูปแบบงานลักษณะ 2 มิติ ที่ได้ใช้เทคนิคเฉพาะตัว จัดวางอย่างอิสระตามจินตนาการ การสร้างสรรค์ได้แสดงออกเพื่อเป็นประเด็นในการสร้างความรู้สึก และเกิดอารมณ์ตอบโต้ทั้งในเรื่องของความงาม ความอ่อนไหว ความประทับใจ ความฝัน ที่ข้าพเจ้าได้แสดงออกทางอารมณ์ดังกล่าว

จากข้อมูลที่ได้นำมาสร้างสรรค์ แนวความคิด และกรรมวิธีทางจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวดังกล่าว ทำให้เกิดผลงานวิทยานิพนธ์ ศิลปะจำนวน 5 ชิ้น ในลักษณะงาน 2 มิติ รูปงานแบบศิลปะสื่อผสม ได้ตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพึงพอใจ สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือ การค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว และสามารถพัฒนาสืบเนื่องต่อไปได้ในระดับต่อไป

Thesis	The Movement of Line and Colour from Natural Imagination
Student	Mr. Phoobate Sinampon
Student ID	48062616
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2007
Thesis Advisor	Prof. Decha Warashoon

ABSTRACT

I wanted to present the freedom of movement of everything that I used to see from many environments and the movement of emotion, feeling and passion etc. I created my works to show the freedom of movement of the lines and colors without any structure. Viewers can imagine freely in my works by themselves. I thought the most everything in the world must has a movement. For example, the breathing is the air movement. It moves from place to place. So that, in my works I chose to paint one color moves to another one in order to I want to show their movements in the world. I had an idea from the comparison the life story in the past. It made me to learn the power of beautiful real life that is built by natural. I deeply desired to tell the human look back and realize the important of staying together with the natural.

The created process had a data from my real experiences that I used to see from many environments. It was the first idea to start and analyze the beginning thesis data. First, I analyzed it by my emotion and feeling. Next, I sketched my thesis work from the imagination. And last, it was ready for presenting and doing the complete works.

To create this Fine Art thesis works are presenting by using my owned style with the freedom of imagination. It is showed an idea in making emotion and feeling response about the beauty, the sensitive feeling, the impressive feeling and the dream that I felt.

From the information which I had brought to create a main idea and the process to make my owned style works. I completely created 5 pieces the thesis Fine Art of Mixed media. Moreover, the most important thing that I got from my works is I found the way to create with my owned style. And I can develop my following works in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศ.เดชา วราชน อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไข จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาวิจิตรศิลป์ ที่กรุณาให้คำวิจารณ์ แนะนำแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน วิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

ขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของนางเจลิยว ปู่แก้ว ผู้เป็นมารดา ที่คอยสั่งสอนให้เป็นผู้ที่รักและใฝ่ใน ความรู้ ให้กำลังใจตลอดจนอิสระทางการศึกษาจวบจนปัจจุบัน

ขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ มีไมตรีจิต คอยช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ น้ำใจที่ดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่จะอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาด้าน ต่างๆ ข้าพเจ้าขอขอบความดีนั้นแต่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

ภูเบศร์ สีนอำพล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญ(ต่อ).....	V
สารบัญภาพ.....	VI
สารบัญภาพ(ต่อ).....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของกาสร้างสรรค.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค.....	2
1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค.....	3
1.6 คำนิยามศัพท์.....	3
บทที่ 2 อิทธิพลของการสร้างสรรคและศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ลักษณะโครงสร้างภายในและภายนอกที่มาจากธรรมชาติ.....	4
2.1.1 โครงสร้างภายใน.....	4
2.1.2 โครงสร้างภายนอก.....	4
2.2 อิทธิพลของสีในงานศิลปกรรม.....	5
2.2.1 อิทธิพลของสีที่ได้จากธรรมชาติ.....	5
2.2.2 อิทธิพลของสีที่ได้มาจากการวิเคราะห์ทางทฤษฎี.....	5
2.3 ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.3.1 Yayoi Kusama.....	7
2.3.2 Dale Chihuly.....	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค	
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
3.2 การทำภาพร่าง.....	16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2 การสร้างสรรค์.....	17
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	
4.1วิเคราะห์ทัศนธาตุผลงานโดยรวม.....	19
4.2 วิเคราะห์ผลงานรายชิ้น.....	20
4.3 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ.....	22
4.4 การพัฒนาผลงาน.....	28
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	36
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	49
ประวัติผู้เขียน.....	50

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 Yayoi Kusama 100 Tonson Gallery.....	8
2.2 Dot obsession New entury	9
2.3 Singapore Biennale.....	10
2.4 Dragonfly Blue Persion Wall.....	12
2.5 Masai.....	13
2.6 Flowers.....	13
2.7 Fioro di Como.....	14
2.8 Basilica Blue Chandelier.....	14
3.1 ตัวอย่างภาพข้อมูลที่ได้มาจากธรรมชาติ.....	15
3.2 ตัวอย่างภาพข้อมูลที่ได้มาจากธรรมชาติ.....	16
3.3 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้น.....	16
3.4 ตัวอย่างภาพที่ปะติดด้วยกระดาษสี.....	17
3.5 ตัวอย่างอุปกรณ์ในลักษณะที่เป็นเส้นสีที่ต่างกันใช้ในการสร้างสรรค์.....	18
4.1 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก.....	22
4.2 แสดงความกลมกลืนในลักษณะสีสามเส้า.....	23
4.3 แสดงส่วนความเป็นเด่น.....	24
4.4 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก.....	25
4.5 แสดงน้ำหนักและความกลมกลืนของสี.....	26
4.6 แสดงความกลมกลืนของขนาดและสัดส่วน.....	27
4.7 ภาพตัวอย่างผลงานระยะแรก ปริญญาโท 1	28
4.8 ภาพตัวอย่างผลงานระยะแรก ปริญญาโท1.....	29
4.9 ภาพตัวอย่างผลงานระยะที่สอง ปริญญาโท1.....	30
4.10 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์.....	31
4.11 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์.....	32
4.12 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์.....	33
4.13 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์.....	34
4.14 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 1.....	37
4.15 แสดงรายละเอียดของงาน.....	38

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.16 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 2.....	39
4.17 แสดงรายละเอียดของงาน.....	40
4.18 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 3.....	41
4.19 แสดงรายละเอียดของงาน.....	42
4.20 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 4.....	43
4.21 แสดงรายละเอียดของงาน.....	44
4.22 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 5.....	45
4.23 แสดงรายละเอียดของงาน.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ปรากฏการณ์ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมักจะดำเนินไปภายใต้สภาวะอันเหมาะสมอิสระ และประสานสอดคล้องกัน อีกทั้งผลของบรรยากาศที่เกิดขึ้นในธรรมชาติในช่วงเวลาต่างๆยังส่งผลต่อความรู้สึก และการรับรู้ของสิ่งมีชีวิตอีกด้วย เช่น ดอกไม้บานเวลาเช้า ท้องฟ้าปรอดปร่งแจ่มใสในฤดูหนาว หรือ มดที่ต้องเก็บตุนอาหารไว้เพื่อเลี้ยงชีวิตในฤดูหนาว เหล่านี้เป็นคุณสมบัติของธรรมชาติที่ยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึก และการรับรู้ ของมนุษย์

ธรรมชาติไม่ได้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่ธรรมชาติเป็นต้นกำเนิดในการสร้างมนุษย์ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างความสวยงามสดงดงามที่สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสภายนอก และประการสำคัญคือ สร้างความงามที่เป็นสัจธรรมแห่งชีวิตที่มีความประสานสัมพันธ์กันอย่างนามหัศจรรย์ อันเป็นมนต์เสน่ห์ที่หมุนเวียนไปไม่รู้จักจบสิ้น

ธรรมชาติ สามารถสร้างบรรยากาศที่มีสีสันต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์เกิดอารมณ์ ความฝัน และจินตนาการที่กว้างไกล หรือทำให้เกิดพลังความคิด จนส่งผลไปถึงการกระทำได้ เนื่องจากมนุษย์และธรรมชาติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาตินั่นเอง

ปัจจุบัน มนุษย์ได้พัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี มีชีวิตที่ดิ้นรนต่อสู้ในสังคมที่นิยมวัตถุ จึงทำให้เกิดความห่างเหินสิ่งที่เกิดและเป็นไปในธรรมชาติที่แท้จริง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม มนุษย์ก็ยังหลีกเลี่ยงหนีแก้นแท้ของธรรมชาติไปไม่ได้ เพราะชีวิตยังคงต้องมีการ เกิด แก่ เจ็บ และตาย อันเป็นวัฏจักรดั้งเดิมของธรรมชาติอยู่

เพื่อเปรียบเทียบเรื่องราว เนื้อหา สะท้อนให้เห็นถึงพลังความงามของสัจธรรมแห่งชีวิตที่ธรรมชาติเป็นผู้สร้างสรรค์ เพื่อให้มนุษย์หันกลับมาตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มิใช่เฉพาะเพียงการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เท่านั้น แต่รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติด้วย เนื่องจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง ดูประหนึ่งว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ไฝ่ฝันเทคโนโลยีสามารถตอบสนองได้ทั้งหมด มนุษย์จึงหลงไหลในเทคโนโลยีที่ตนสร้างขึ้นจนหลงลืมความละเอียดอ่อน ความซับซ้อนแห่งสายสัมพันธ์ธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นยิ่งใหญ่เกินกว่ามนุษย์จะหยั่งรู้ ภัยธรรมชาติร้ายแรงที่เริ่มเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาจเป็นเสมือนสัญญาณเตือนให้มนุษย์รับรู้ ว่า มนุษย์เองมิได้ต่างไปจากสัตว์หรือพืชอื่นๆเลย ที่เป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งของธรรมชาติอันยิ่งใหญ่

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัวได้
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะศิลปะสื่อผสม (Mixed Media) ในรูปแบบลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi – Abstract) ออกมาเป็นรูปแบบงาน 2 มิติ
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่ได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ โดยใช้โครงสร้างของสีในรูปทรงต่างๆ ให้มีปฏิสัมพันธ์อยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นประเด็นในการสร้างความรู้สึก และเกิดมีอารมณ์ตอบโต้ทั้งในเรื่องของความงาม ความรุนแรง ความอ่อนไหว ความฝันได้
4. เพื่อเป็นวิธีการศึกษา ค้นคว้า ในแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะกรรมแนวทางการเดียวกันนี้ สำหรับนักศึกษาศิลปะและผู้สนใจ อันจะเป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างขึ้น และสามารถพัฒนาต่อไปได้

1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีแนวคิดเป็นการเพื่อเปรียบเทียบเรื่องราว เนื้อหาที่ สะท้อนให้เห็นถึงพลังความงามของสังคมแห่งชีวิตที่ธรรมชาติเป็นผู้สร้างสรรค์ เพื่อให้มนุษย์หันกลับมาตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มิใช่เฉพาะเพียงการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เท่านั้น แต่รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติด้วย เนื่องจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง ดูประหนึ่งว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ไฝฝืนเทคโนโลยีสามารถตอบสนองได้ทั้งหมด มนุษย์จึงหลงไหลในเทคโนโลยีที่ตนสร้างขึ้นจนหลงลืมความละเอียดอ่อน ความซับซ้อนแห่งสายสัมพันธ์ธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นยิ่งใหญ่เกินกว่ามนุษย์จะหยั่งรู้ ภัยธรรมชาติร้ายแรงที่เริ่มเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาจเป็นเสมือนสัญญาณเตือนให้มนุษย์รับรู้ ว่า มนุษย์เองมิได้ห่างไกลจากสัตว์หรือพืชอื่นๆเลย ที่เป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งของธรรมชาติอันยิ่งใหญ่

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ศิลปะกรรมรูปแบบงานลักษณะ 2 มิติ ที่สร้างสรรค์ในเทคนิคเฉพาะตัว จัดวางอย่างอิสระตามจินตนาการ โดยได้แรงบันดาลใจจากการมีชีวิตและดำรงอยู่ของธรรมชาติ ผนวกความคิดได้อย่างอิสระ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ เรียกว่า ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media) จำนวน 5 ชิ้น

1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

1. ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากประสบการณ์ตรง จากธรรมชาติ สภาพแวดล้อมจริงในสถานที่ต่างๆ โดยเก็บรวบรวมเป็นภาพถ่ายและแบบร่าง (Sketch) อย่างไม่ละเอียดยเพื่อร่างแบบสมบูรณ์ต่อไป
2. ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ
 - 2.1 ข้อมูลสิ่งพิมพ์จากนิตยสารต่างๆ เช่น นิตยสารการท่องเที่ยว , ไปสการ์ด
 - 2.2 ข้อมูลจากเว็บไซต์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ขึ้นเป็นภาพร่างตามความคิดจินตนาการที่เป็น อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว
4. ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ โดยนำภาพแบบร่างมาขยาย ใส่รายละเอียดให้สมบูรณ์

1.6 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

Semi – Abstract	ศิลปะกึ่งนามธรรม
Space	พื้นที่ว่างแทนค่าบรรยากาศ และพื้นรองรับรูปทรง
Form	รูปทรง รูปแบบที่ใช้ในการแสดงออก
Installation Art	ศิลปะที่ใช้พื้นที่ในการติดตั้ง และใช้บรรยากาศรอบข้างเป็นส่วนประกอบในงาน
Organic Form	รูปทรงอินทรีย์รูป
Warm Tone	วรรณะสีอุ่น สีร้อน ได้แก่ แดง ส้ม เหลือง ม่วงแดง น้ำตาลแดง (สีส่วนรวมแต่ละสีอยู่ในกลุ่มสีร้อน)
Cool Tone	วรรณะสีเย็น ได้แก่ เขียว ฟ้า ม่วงคราม เขียวเหลือง (สีส่วนรวมแต่ละสีอยู่ในกลุ่มสีเย็น)
Hue	สีแท้
Tint	สีอ่อน หรือ สีจาง
Free Line	เส้นอิสระ
Free Shape	รูปร่างอิสระ
Trids	สีสามเส้น หรือสีที่ตัดกัน 3 สีในวงสีมาใช้อย่างประสาน สอดคล้อง
Visual Quality	ผลกระทบต่ออารมณ์มองเห็น
Variety	ความหลากหลาย
Primary Colors	สีขั้นที่ 1
Secondary Colors	สีขั้นที่ 2

Intermediate Colors	สีระหว่างกลาง เช่น สีระหว่างกลางของสีขั้นที่ 1 และ 2
Balance	ความสมดุล
Dominance	ความเป็นเด่น
Plane	พื้นราบ
Intensity	ความเข้มของสี
Illusion	ภาพลวงหรือมายา
Texture	พื้นผิว
Drawing	วาดเส้น
Line	เส้น
Collage	การปะติด

บทที่ 2

อิทธิพลของการสร้างสรรค์และศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากความเชื่อเดิมของมนุษย์ต่อธรรมชาติและควมลึกลับ หยั่งลึกถึงแหล่งกำเนิดจุดเริ่มต้นของกฎธรรมชาติ ตลอดจนถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติ รวมไปถึงชีวิต ร่างกายของมนุษย์ (ร่างกาย ความจำ ความคิด) และพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ (การกระทำโดยธรรมชาติ สัญชาตญาณ การดิ้นรน ความรุนแรง สภาพแวดล้อม) ความศรัทธาในธรรมชาติก็ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่ทำให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์ พอจะแบ่งแยกย่อยย่อยได้ดังนี้

2.1 ลักษณะโครงสร้างภายในและภายนอกที่มาจากธรรมชาติ

กล่าวกันว่า โลกเรานั้นแท้จริงแล้วเป็นโลกแห่งสัญลักษณ์ นับตั้งแต่ระบบความรู้ ความคิด ศาสตร์แขนงต่างๆ เรื่อยมาจนถึงภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โลกเรานั้น ต้องอยู่บนระบบความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์อันสลับซับซ้อนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (พจนานุกรมสันติ. 2524 : 26)

ข้าพเจ้าจึงหยิบยกรูปลักษณะ หรือ สัญลักษณ์บางอย่างมาสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดความหมายต่อชีวิตและความคิด

2.1.1 โครงสร้างภายใน

การเกิดของรูปร่างและรูปทรงที่พบเห็นในธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ แผ่นดิน ทะเล สัตว์ สิ่งมีชีวิต ฯลฯ จึงมีลักษณะที่แตกต่างและคล้ายคลึงกัน ตามความหมายในตัวของมันเอง (มีลักษณะโครงสร้างใกล้เคียงกันในแต่ละหน่วย แต่จะแตกต่างกันในส่วนละเอียด) เช่น ดอกไม้ แต่ละดอก จะมีโครงสร้างของดอกที่เหมือนกัน ในแต่ละดอกนั้น จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของสี รูปร่าง ลวดลาย โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน หรือ ลักษณะการเกิดของคลื่นน้ำในทะเล เป็นละลอกๆ ซ้ำๆกัน ก็ยังคงมีสี หรือริ้วรอยของเส้นที่ต่างกันออกไปด้วย

2.1.2 โครงสร้างภายนอก

ในการมองเห็นภาพลักษณะอาการของธรรมชาติที่ปรากฏต่อสายตา นั้นเป็นผลมาจากการรวมตัวของรูปทรงหลายรูปทรงในสภาวะหนึ่ง รวมทั้งส่วนประกอบที่ไม่มีรูป คือ บรรยากาศเข้าด้วยกันโดยจังหวะที่เหมาะสม เช่น เราเห็นอาการต้นไม้ไหวเมื่อลมพัด นั้นเกิดจากใบไม้แต่ละใบ เคลื่อนไหว

2.2 อิทธิพลของสีในงานศิลปกรรม

2.2.1 อิทธิพลของสีที่ได้จากธรรมชาติ

สีเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งที่ปรากฏในลักษณะแสง สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทตา โดยอาศัยแสงเป็นตัวส่งสว่าง สีแต่ละสีมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สามารถกระตุ้นเร้าให้เกิดความรู้สึกที่ต่างกันอย่างออกไป แต่ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้นก็ขึ้นกับเงื่อนไข และสภาพแวดล้อมของสีนั้นด้วย บางครั้งเป็นผลสะท้อนใจหรือประทับใจไปเป็นเวลานาน เช่น

สีเขียว จะบ่งบอกให้เรารู้สึกถึงความสดชื่นหรือการเจริญเติบโตของต้นไม้

สีเหลือง จะบอกถึงความกระปรี้กระเปร่า กระตุ้นให้เกิดความเบิกบาน

สีขาว ให้ความรู้สึกสว่าง เชื่อมมัน

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกจิตใจสงบ เยือกเย็น

สีม่วง ให้ความรู้สึกถึงความรัก ความรักดี ความทุกข์ เป็นต้น

แต่ถ้าในสภาพที่แตกต่างความรู้สึกก็จะเปลี่ยนไปด้วย เช่น สีเหลืองในสภาพของเปลวไฟที่มีอุณหภูมิสูง ความรู้สึกที่ปรากฏกับสีเหลือง ก็จะถูกหักเหไปด้วย (ประสพ ลี้เหมือดภัย. 2543 : 85-86)

สีที่เกิดขึ้นและพบเห็นในธรรมชาติเป็นสีที่เกิดจากการทอประสาน การสะท้อน และหักเหหักของแสง จะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะสภาพสภาวะเวลา และวัตถุที่แสงตกกระทบซึ่งให้ความวิจิตรงดงาม รวมไปถึงความลึกลับก่อให้เกิดจินตนาการ พลัง ความฝันและอารมณ์อันหลากหลายต่อผู้พบเห็น อีกทั้งยังสามารถสร้างรูปทรงให้เกิดขึ้นโดยการหักเหของแสง และเงา เป็นภาพต่างๆที่มักปรากฏให้เห็นกับก้อนเมฆบนท้องฟ้า หรือ ภาพสะท้อนเงาในน้ำ

2.2.2 อิทธิพลของสีที่ได้มาจากการวิเคราะห์ทางทฤษฎี

การประกอบงานที่เกี่ยวกับสี และนำเอาคุณสมบัติของสีแต่ละสี มาจัดรวมเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งแนวทางและการนำมาใช้ พอลจะแบ่งออกได้เป็น 2 แนวทางคือ

- การใช้สีบันทึกรูปแบบ ให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติหรือใกล้เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด มักจะเป็นรูปแบบในลักษณะของรูปธรรม ซึ่งจะใช้ในส่วนค้นคว้าข้อมูล

- การใช้สีบันทึกความรู้สึก เป็นลักษณะที่ถ่ายทอดและสืบเนื่องมาจากการใช้สีบันทึกรูปแบบ แต่นำมาสร้างสรรค์ ถ่ายทอดถึงความรู้สึก อารมณ์ ความพอใจในตนเองที่มีอยู่ในขณะนั้นให้ปรากฏ (ดวงหทัย พงศ์ประสิทธิ์. 2539: 6-7)

2.3 ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการมุ่งแสดงออกตามความรู้สึก อารมณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ของตนเอง ให้เป็นไปตามจินตนาการส่วนตัวและค้นหาวิธีการสร้างสรรค์เฉพาะตัวเป็นสิ่งสำคัญ แต่รูปแบบ (Style) ของผลงานมีความสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ของศิลปินบางประการ ศิลปินผู้นั้นก็คือ ญาโอยะ คุซามา (Yayoi Kusama) และ ดาลี ชิฮูลี (Dale Chihuly) ซึ่งศิลปินทั้ง 2

ท่านนี้มีแนวทางที่สอดคล้องกับข้าพเจ้าเห็นได้ชัดคือ เป็นผลงานที่ทำขึ้นในลักษณะงานสื่อผสม (Mixed Media) โดยให้รูปแบบนำเสนอเป็นการจัดวาง (Installation Art) มีการนำเอาวัสดุมาใช้ อย่างโดดเด่นน่าสนใจ

2.3.1 ญาโยย คูซามา (Yayoi Kusama)

ญาโยย คูซามา เป็นผู้หนึ่งซึ่งมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ งานศิลปะของศิลปินท่านนี้มีเรื่องราว เนื้อหาเกี่ยวกับการซ้ำ ความไม่มีที่สิ้นสุด ความครอบงำ การต่อต้านสงคราม ภาพของตนเอง และเรื่องราวทางเพศ ส่วนในรูปแบบของการแสดงออกของศิลปิน คือ การซ้ำของรูปทรงที่เหมือนกัน หรือมีลักษณะอย่างเดียวกัน รวมทั้งการเพิ่มทวีคูณของรูปทรงและวัตถุต่างๆในงานศิลปะ

Kusama เกิดที่เมือง มะชิโมโตะ จังหวัดนากาโน ในปี ค.ศ. 1929 เธอมีความใฝ่ฝันที่จะเป็นจิตรกรตั้งแต่เยาว์วัย และด้วยความมุ่งมั่น เธอจึงได้เข้าศึกษาศิลปะที่โรงเรียนศิลปะและหัตถกรรมของเทศบาลกรุงโตเกียวในปี ค.ศ. 1948 ทั้งที่มารดาเธอไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้อย่างแข็งกร้าว คูซามา มีอาการเจ็บป่วยทางจิตตั้งแต่เยาว์วัย เธอเห็นภาพหลอนและสิ่งต่างๆที่ผู้อื่นมองไม่เห็น ในช่วงนั้น เธอเริ่มมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำลายตนเอง นอกจากนี้ยังเชื่อว่า ส่วนหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุของความเจ็บป่วยทางจิตของ Kusama นั้นมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาความขัดแย้งอย่างรุนแรงกับบิดามารดา ในขณะที่เธอมีอายุได้ 10 ขวบ เธอได้เขียนภาพของมารดามีจุดวงกลมกระจายเต็มใบหน้า ศิลปินอธิบายว่า เป็นการบ่งบอกถึงความปรารถนาในการลบล้างและทำลาย

ภาพในความทรงจำเหล่านี้ไม่เคยเลือนหาย คือ การมองเห็นลวดลายของดอกไม้กระจายอยู่ทุกหนทุกแห่งและรอบๆตัวเธอ นอกเหนือจากการมองเห็นภาพหลอนเป็นรูปทรงกลมหรือจุดแล้ว ยังมีภาพที่เป็นลวดลายของตาข่าย ซึ่งดูบอบบาง อ่อนไหว และมีความหมายเช่นเดียวกันกับจุด สื่อทั้งสองประเภทนี้ เริ่มปรากฏในงานศิลปะของ Kusama เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1952 และ1953 หลังจากนั้นเป็นต้นมา เธอก็ได้ใช้ จุด และ เส้นตาข่ายกระจาย ครอบคลุมไปทั้งพื้นผิวของงานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ในทศวรรษของปี ค.ศ. 1960 ผลงานของ Kusama เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในแวดวงของศิลปะอเมริกัน ในฐานะที่เป็นผู้บุกเบิกความคิดในการใช้วัสดุสร้างสรรค์ศิลปะแนวใหม่ ประติมากรรมที่มีลักษณะอ่อนนุ่ม (Soft Sculpture) ของ Kusama ได้กลายเป็นสิ่งที่สร้างชื่อเสียงให้กับเธอในแวดวงของศิลปะพ็อพ ในช่วงเวลานั้น Kusama ได้ชื่อว่าเป็นบุคคลสำคัญในวงการศิลปะ Happening และ Performance Art นอกจากนี้ยังได้ทำงาน อินสตอลเลชันขนาดใหญ่ ซึ่งเธอมักจะมีส่วนร่วมในงานด้วยเสมอ ในงานอินสตอลเลชัน ศิลปินมักจะใช้รูปทรงของวงกลม ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งบนตัวเธอด้วย ทำให้เธอกลายเป็นส่วนหนึ่งของงาน และไม่แสดง

ตัวตนของเธออย่างเห็นได้ชัด การใช้วงกลมในลักษณะซ้ำๆกัน ถึงแม้จะดูเป็นเรื่องการครอบงำและการยึดติด แต่ก็แสดงให้เห็นถึงการเปิดทางให้กับการสัมผัสรับรู้ที่ปราศจากขอบเขตจำกัด

ความปรารถนา และพลังในการสร้างสรรค์ศิลปะ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ Kusama เกิดความคิด และรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์อย่างแท้จริง เอกลักษณ์ในงานของศิลปินผู้นี้ นอกเหนือจากการใช้วงกลม และเส้นตาข่ายแล้ว ผลพอกของสีเหลืองเข้ม มีลายจุดสีดำซึ่งปรากฏในงาน ประติมากรรม ภาพพิมพ์ อินสตอลเลชัน รวมทั้งการออกแบบบนรถยนต์นั้น ยังเป็นเสมือนลายเซ็น และสัญลักษณ์ประจำตัวของเธอด้วย

การแสดงออกซึ่งความคิด และความรู้สึกในงานศิลปะของ Kusama เป็นเสมือนภาษาไวทยากรณ์และเรียงร้อยถ้อยความอย่างสละสลวย มีความหมาย ศิลปินใช้สัญลักษณ์ส่วนตัวที่ทำให้ผู้ดูสามารถเข้าถึงงานและเข้าใจที่มาของการสร้างสรรค์ได้โดยง่าย

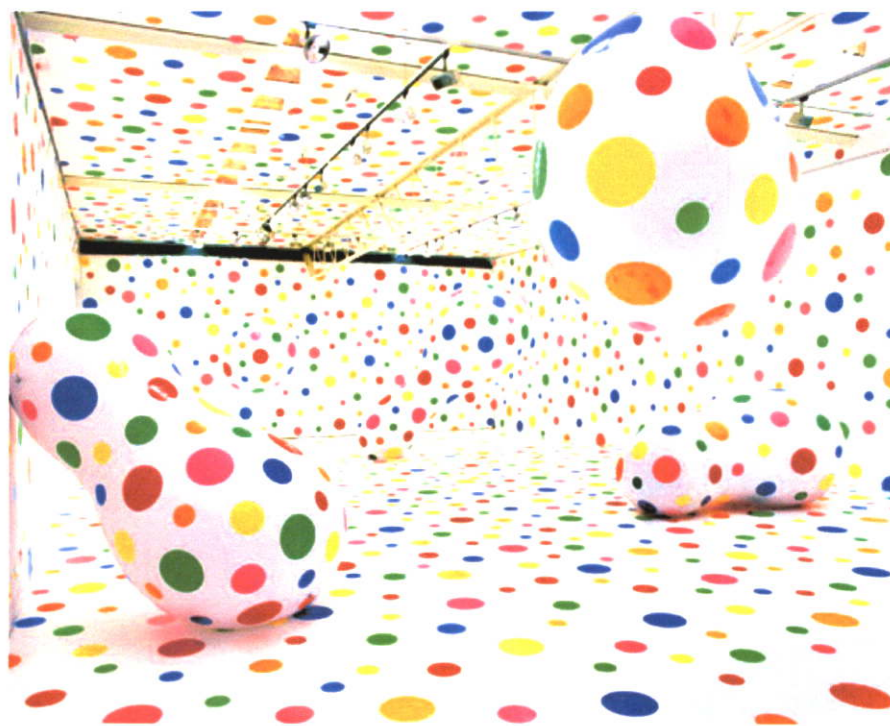

ภาพที่ 2.1 Oct.2005 – 31 dec.2005 (Yayoi Kusama)

100 Tonson Gallery .Bangkok;Thailand

ผลงานอินสตอลเลชันของคุซามาที่มีชื่อว่า " Dots Obsession New Century " ทำขึ้นในปี 2002 ซึ่งนำมาจัดแสดงเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ณ 100 ดันสนแกลลอรี่ ปี 2548 เป็นผลงานที่แปรสภาพห้องนิทรรศการให้กลายเป็นงานศิลปะของเธอ ทุกสิ่งทุกอย่างในห้องสีขาว รวมทั้งบอลลูกที่มีรูปทรงสวยงามจะครอบคลุมไปด้วยวงกลม หรือ จุกหลากสีขนาดต่างๆกัน สีเส้นที่สดใสภายในพื้นที่สีขาว จะสว่างไสว เต็มไปด้วยชีวิตชีวา เมื่อผู้ชมก้าวเข้าไปในห้อง จะรู้สึกราวกับว่าได้เคลื่อนไหวไปในอีกมิติหนึ่งซึ่งเป็นโลกแห่งความปรารถนา และพลังสร้างสรรค์ของ Kusama ผู้ชมจะ

กลายเป็นส่วนหนึ่งของงานไปโดยปริยาย ได้สัมผัสความสนุกสนาน ความเบิกบาน ความรู้สึก และประสบการณ์ใหม่ภายใต้บรรยากาศอันสุนทรีย์ การสัมผัสกับสิ่งเหล่านี้ เป็นความปรารถนาส่วนหนึ่งที่ Kusama ต้องการให้ผู้ชมมีความสุขกับงานศิลปะของเธอ ในขณะเดียวกันหากผู้ชมเริ่มพิจารณาพิจารณาสิ่งที่อยู่รอบๆ ภายในงาน อาจมีคำถามเกี่ยวกับจุดเริ่มต้น จุดจบ และความหมายเหล่านั้นคืออะไร

ภาพที่ 2.2 Yayoi Kusama , " Dots Obsession New Century ",2002

11 balloons;vinyl dots Dimensions Variable ; Installation

Kusama ได้กล่าวถึงความหมายของวงกลมที่เป็นสัญลักษณ์ในงาน Performance ของเธอไว้ อย่างน่าสนใจว่า จุด ซึ่งเป็นวงกลมมีรูปทรงเช่นเดียวกับ ดวงอาทิตย์ อันเป็นสัญลักษณ์แห่งพลังของโลก และการดำรงอยู่ของชีวิต นอกจากนี้ ยังมีรูปทรงเหมือนดวงจันทร์ ที่ให้ความสงบ มีความกลม ความนุ่มนวล มีสีสัน ไร้ความรู้สึกและยากต่อการเข้าถึง รูปทรงกลมนี้ ไม่สามารถอยู่ตามลำพัง ด้วยตัวของมันเองได้ เปรียบเสมือนชีวิตที่ต้องมีการสื่อสารระหว่างผู้คน จำนวนของวงกลมที่เพิ่มจากหนึ่ง เป็นสอง เป็นสาม และเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณก่อให้เกิดการเคลื่อนไหว ความหมายของสัญลักษณ์ที่เธอกล่าวถึงนั้นเป็นการเปรียบเทียบในเชิงปรัชญาที่น่าสนใจ

และผลงานชิ้นอื่นๆก็ใช้แนวคิดได้ไม่ต่างไปจากกันนัก โดยเธอนั้นจะหาสถานที่ติดตั้งให้แตกต่าง และวิธีการนำเสนอ นั้น เธอแสดงออกมาให้เห็นได้อย่างน่าสนใจ

ภาพที่ 2.3 Sep.2006 – 12 Nov.2006 : Singapore Biennale ; Singapore

เป็นที่น่าสังเกตว่างานศิลปะของ Kusama นอกจากจะมีผลกระทบทางสายตาแล้วยังให้ผลกระทบเชิงจิตวิทยา ซึ่งทำทนายให้ผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์กับงานได้อย่างอิสระ ปราศจากขอบเขตอันจำกัด นอกจากนี้งานสร้างสรรค์ของเธอนั้น ยังช่วยในการเชื่อม และลดช่องว่างระหว่างผู้ชม และศิลปะได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (สมพร รอดบุญ, 2548: 3-4)

ข้าพเจ้าสนใจในผลงานของญาโຍย คุชามา ในเรื่องราวของการแสดงออก ซึ่งคุชามาได้แสดงออกมาได้อย่างน่าประทับใจและน่าสนใจ ทั้งวัสดุ รูปทรงที่อิสระ และวิธีการสร้างสรรค์ ทำให้มีความรู้สึกถึงพลังที่เธอได้แสดงออกมาตามความคิด อารมณ์ได้อย่างเต็มที่ การใช้สีสัน และบรรยากาศพื้นที่จัดแสดง ส่งผลต่อการแสดงออกได้สอดคล้องกับแนวทางการสร้างสรรค์ของคุชามา เป็นอย่างดี ความคิด เรื่องราวของเธอที่นำมาแสดงออกนี้มีมากมาย ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของเธอและชีวิตที่ผ่านมาของคุชามา ผลงานทั้งหมดที่สื่อออกมานั้นมีคุณค่า มีความหมายลึกซึ้ง แต่ข้าพเจ้ามองข้ามแนวคิดทั้งหมดที่เธอได้แสดงออกมา และหันมาสนใจต่อการแสดงออกถึงวิธีการนำเสนอเช่น ในเรื่องของการจัดการกับงานคุชามาเอง การจัดวาง การใช้รูปทรงที่แตกต่างและน่าสนใจ การซ้ำของรูปทรงมากมาย การใช้ธรรมชาติเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงาน และที่สำคัญเธอทำให้ผู้ชมงานทั้งหมดกลายเป็นส่วนหนึ่งของงานเธอไปด้วย คุชามาใช้พลังในการสร้างสรรค์ที่ออกมาจากข้างใน จากใจจริง ทำจริง และทั้งหมดก็เป็นผลที่ทำให้ข้าพเจ้าชื่นชอบในผลงานที่กล่าวมาและเป็นแรงบันดาลใจในการนำมาคิดสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

2.3.2 ดาลี ชิฮูลี (Dale Chihuly)

งานที่มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งศิลปินได้สร้างสรรค์งานเป็นเพียงชิ้นเดียวในโลกที่สร้างขึ้นจากแก้ว และติดตั้งอยู่ในที่นี้ เป็นงานแบบติดตั้ง (Installation Art) อย่างถาวร ผลงานที่กล่าวมานี้เป็นของศิลปินที่ชื่อว่า ดาลี ชิฮูลี เป็นศิลปิน ที่มีความรู้ความสามารถ ชำนาญเป็นพิเศษ เกี่ยวกับการทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุที่สร้างขึ้นจากแก้ว นำมาหลอมรวมกันให้เป็นรูปทรงที่มองดูแล้วมีความพิเศษ น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

งานของเธอจะมีลักษณะเป็นงาน อินสตอลเลชัน ติดตั้งให้เป็นชูชอ เป็นพวงระย้าบ้าง เป็นแบบงานประติมากรรม จะติดตั้งเป็นรูปทรงโดดเด่นโดยการนำเสนอด้วยการ ห้อยจากเพดาน โผล่จากผนัง และก็ทำกับสภาพแวดล้อมจากสถานที่จริงอีกด้วย

ผลงานของ Chihuly เป็นผลงานที่สร้างขึ้นติดตั้งแบบถาวร และจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องใช้พื้นที่ติดตั้งสถานที่ติดตั้ง ที่มีความหมายอยู่บ้าง และต้องใช้พื้นที่จำเพาะเจาะจง หรือที่เรียกว่า Site – Specific ผลงานทั้งหมดจะนำเอาเศษแก้วมาหลอมรวมกันเป็นรูปทรงที่มีความหมาย และดูพิริวไหว นำสีสันต่างๆตามความต้องการให้สอดคล้องกับแนวคิด มาผสมผสานกันอย่างลงตัว ผลงานแต่ละชิ้นจะเป็นผลงาน อินสตอลเลชันขนาดใหญ่ โดยจะมีขนาดตั้งแต่ 4-8 นิ้วขึ้นไป

แนวคิดส่วนใหญ่ Chihuly ได้มองโลก ธรรมชาติเป็นสิ่งที่น่าค้นหา สิ่งที่สวยงาม เธอจึงใช้แนวคิดข้างต้นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีคุณค่าของเธอ ได้อย่างน่าสนใจ แรงบันดาลใจก็ อาทิ ท้องทะเล ดอกไม้ เถาวัลย์ หิมะ หิน หรือแม้แต่สัตว์โลกเล็กๆ เช่น แมลงปอ ผีเสื้อ เป็นต้น

ผลงานของเธอจะเกิดจากจินตนาการส่วนตัว คลี่คลายมาจากความจริง สร้างสรรค์ไปตามความฝัน ตั่วงานจึงดูลงตัวภายใต้แง่ของความจริงและแง่ของจินตนาการ ผู้ดูงานสามารถคิดฝันไป

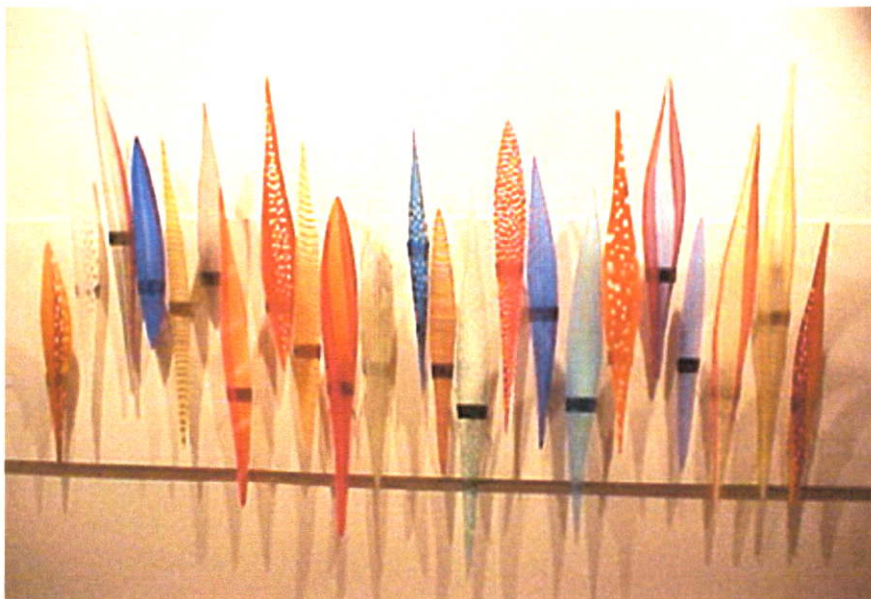
ได้ตามแต่ละประสบการณ์ นอกจากนี้ ผลงานที่เธอได้ทำขึ้นยังต้องใช้พลัง ใช้ความพยายาม ใจเย็น สิ่งนี้มันสามารถทำให้เธอกลายเป็นคนที่มองสังคมได้อย่างเข้าใจ และใช้ชีวิตในโลกนี้ได้อย่างมีความสุข และมีความสุขกับการที่ได้ทำงานของเธอเอง

ข้าพเจ้าสนใจผลงานของ Chihuly ในส่วนที่เธอสร้างจินตนาการขึ้นโดยนำเอาวัสดุมาสร้างสรรค์ได้อย่างน่าสนใจ และนำเอาแรงบันดาลใจจากธรรมชาติมาดัดแปลงจนเกิดเป็นรูปทรง องค์ประกอบใหม่ขึ้น ซึ่งตรงกันกับข้าพเจ้า ทั้งเรื่องของการสร้างสรรค์ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ การคิด ตัดทอน ดัดแปลง จนเกิดรูปทรง และองค์ประกอบใหม่ และรวมถึงการนำเสนอต่อความสวยงาม จินตนาการไปอย่างไม่มีที่หยุดนิ่งเช่นเดียวกัน Chihuly เลยเป็นอีกหนึ่งศิลปินที่ข้าพเจ้านำมาเป็แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

ภาพที่ 2.4 Dragonfly Blue Persian Wall ; Installation . 2001

103 inch x 73 inch

ภาพที่ 2.5 “Masai” : Fectured By Holsten Galleries at the 2002
Art Palm Beach Exhibition : 4 inch x 9 inch

ภาพที่ 2.6 “Flowers” Installation at Sofa Chicago

ภาพที่ 2.7 Dale Chihuly ; Installation " Fiori di Como"
Las Vegas , Nevada

ภาพที่ 2.8 Basilica Blue Chandelier In collector's home

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

จากการเริ่มต้นเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน จนเกิดเป็นจินตนาการส่วนตัวในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้ข้อมูลเบื้องต้นจากประสบการณ์ตรงที่ได้พบเจอจากธรรมชาติ สภาพแวดล้อมจริงในสถานที่ต่างๆ เป็นหลัก เช่น ทะเล ท้องฟ้า ดอกไม้ เถาวัลย์ ปะการัง ฯลฯ และนำภาพข้อมูลเหล่านี้มาคิดสร้างสรรค์ ร่างภาพ สร้างรูปทรง ใส่บรรยากาศสีสันทตามอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวที่ประทับใจ ในระยะเวลาหนึ่งเป็นสำคัญ

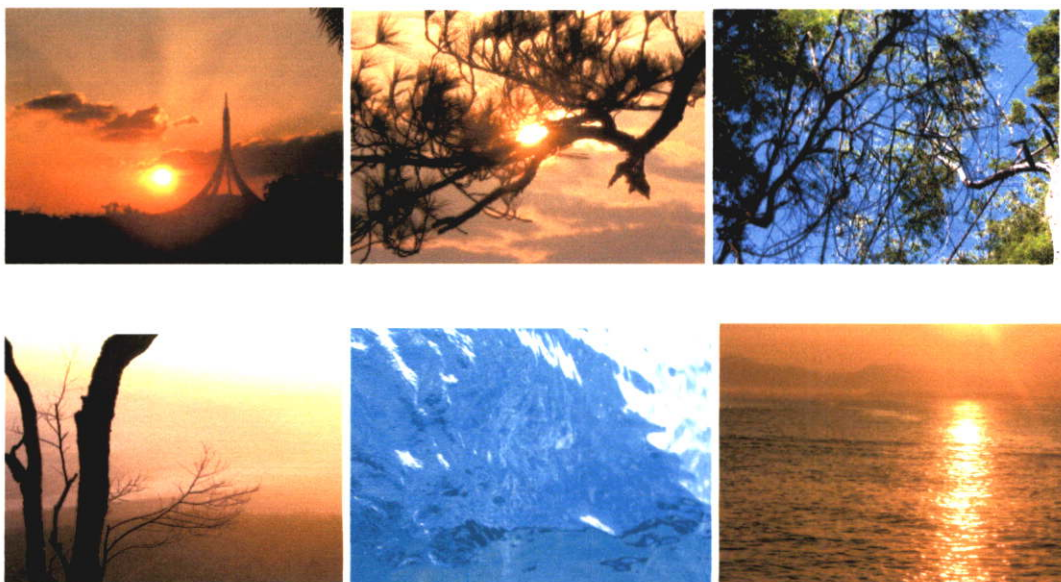
3.1 วิเคราะห์ข้อมูล

ข้าพเจ้านำภาพข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์จนเกิดเป็นจินตภาพใหม่ ประกอบกันเป็นองค์ประกอบใหม่ รูปทรงใหม่ ตามจินตนาการ และอารมณ์ความรู้สึกที่ประทับใจ ให้ความคิด ชับเคลื่อนไปตลอดจนได้เข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ออกมาในแต่ละชิ้นอย่างสมบูรณ์ ตรงตามความคิด จินตนาการ และอารมณ์ความรู้สึก

การนำภาพข้อมูลที่ได้นั้น ต้องทำการวิเคราะห์แยกย่อย ตัดทอน แล้วนำไปจัดวาง จัดองค์ประกอบใหม่ให้ตรงกับเนื้อหาที่เราจะแสดงออกมาให้ตรงกับความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวให้มากที่สุด ภายใต้การใช้เส้นสีแสดงออก ซึ่งข้อมูลเท็จจริงที่ได้รับแรงบันดาลใจนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดแรงกระตุ้นเร้าจินตนาการ ให้เกิดจินตภาพที่เด่นชัดขึ้น

ภาพที่ 3.1 ภาพตัวอย่างข้อมูลที่ได้มาจากธรรมชาติ

ภาพที่ 3.2 ภาพตัวอย่างข้อมูลที่ได้มาจากธรรมชาติ

3.2 การทำภาพร่าง

จินตภาพที่เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ถูกสังเคราะห์ขึ้นเป็นภาพร่าง (Drawing) คร่าวๆ ด้วยดินสอ จากนั้นเมื่อได้ร่างภาพประกอบขึ้นใหม่จะคิดจินตนาการในเรื่องสี ใส่รายละเอียดในแบบอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้ได้รูปทรงที่แปลกใหม่ ข้าพเจ้าจะใช้กระดาษสีมาตัดเป็นรูปทรงอิสระ แล้วนำไปปะติด(Collage)ประกอบเข้าด้วยกัน จัดวางอย่างอิสระ เพื่อจะได้รูปทรงที่แปลกใหม่ตามไปด้วย แต่จะกำหนดโครงสร้างของงานแต่ละชิ้น ให้สอดคล้องกับเรื่องราวด้วย

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้น

ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างภาพร่างที่ปะติดด้วยกระดาษสี

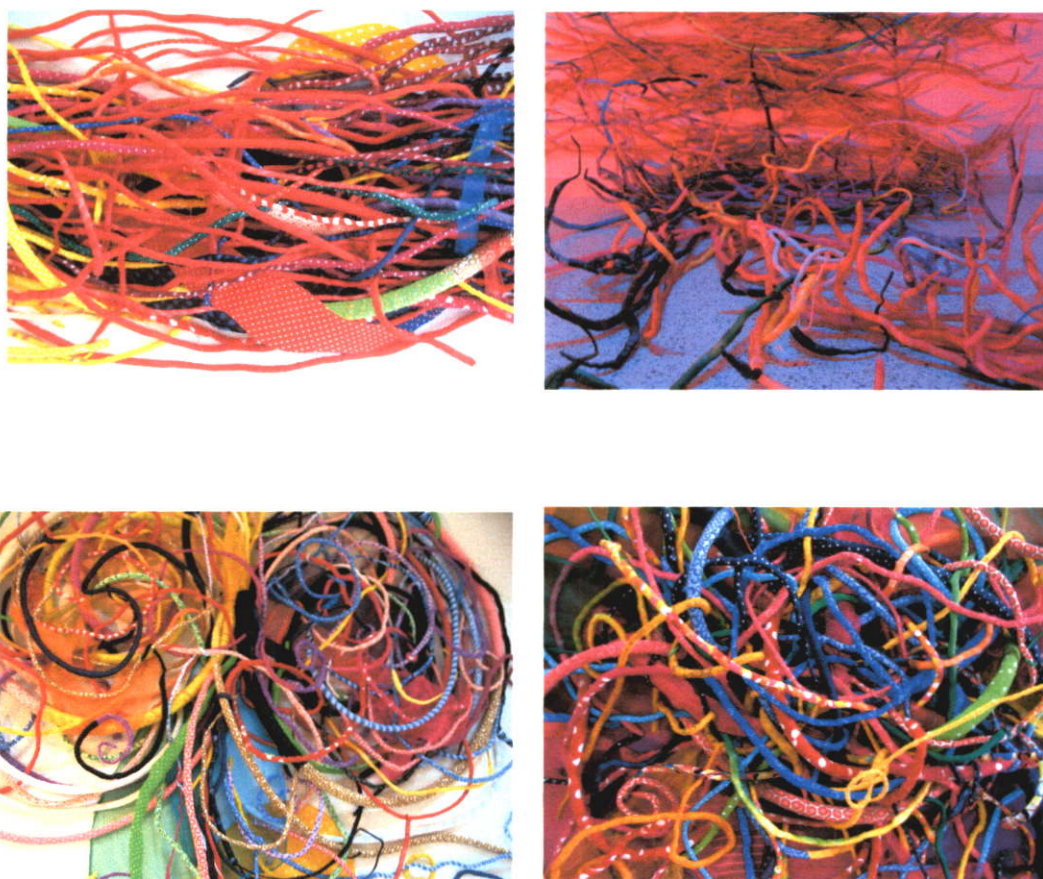
3.3 การสร้างสรรค์

ในการทำภาพร่างนั้นข้าพเจ้าได้ทำไว้เป็นจำนวนหนึ่ง แล้วนำไปคัดเลือกภาพร่างนั้นที่ตรงกับอารมณ์ ความรู้สึกและจินตนาการต่อแนวคิดของการเคลื่อนไหวของเส้นและสีให้มากที่สุด เพื่อนำไปเป็นแบบขยายให้ได้เป็นผลงานจริงที่สมบูรณ์ต่อไป

กรรมวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคสื่อผสมเป็นสื่อในการแสดงออก และเป็นกรรมวิธีที่ตอบสนองต่ออารมณ์ได้ตรงที่สุด ด้วยเทคนิคสื่อผสมนั้น มีคุณสมบัติหลากหลายแบบอย่าง ให้เลือกสรรนำมาใช้ ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานที่ออกมามีความแตกต่าง โดดเด่นและเป็นลักษณะเฉพาะตัวได้

การปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าได้แบ่งเป็น 2 ช่วงในการสร้างสรรค์คือ จะทำการเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้มากพอต่อการสร้างสรรค์ และขั้นตอนไปถึงจะนำมาประกอบเข้าด้วยกัน เป็นผลงานที่สะท้อนอารมณ์ แนวคิดในการสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการตอบโต้อย่างทันทีทันใด ปล่อยให้อารมณ์ความรู้สึกขณะนั้นเป็นไปอย่างอิสระ ควบคุมการแสดงออกเท่าที่จำเป็น แต่บางครั้งผลที่เกิดขึ้นก็เกิดจากการผสมผสานความรู้สึกที่เคยสัมผัส จดจำ จากภาพที่ได้พบเจอ การที่ไม่คาดการณ์ล่วงหน้าว่างานจะเสร็จสมบูรณ์เมื่อไร ทำให้มีอิสระในการแสดงออกตามอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ การทำงานในลักษณะสื่อผสมนั้น ต้องมีวัสดุในการสร้างสรรค์มากมาย ที่จะนำมาประกอบเข้ากันจนเป็นผลงานที่บูรณ และอุปกรณ์ที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์ในผลงานชุดนี้ ก็เช่น ผ้าสีทั้งแบบโปร่งใสและทึบแสง ผ้ากระดาษแบบลวดลาย ลวดอะลูมิเนียม โยสังเคราะห์ ฯลฯ โดยข้าพเจ้าจะแสดงออกมาให้เป็นผลงานทางจิตรกรรม ที่โดยส่วนใหญ่ศิลปินท่านอื่นจะใช้เป็นเทคนิค เช่น สีน้ำ สีอะคริลิก สีน้ำมัน เป็นต้น ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้นำเอาเส้นสีที่ใช้เป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรค์มาแสดงออก ให้สอดคล้องคล้ายกับการใช้ฝีแปรง พู่กัน แต่งแต้มสีล้วนจนเป็นเรื่องราวบนผืนผ้าใบ

ภาพที่ 3.5 ตัวอย่างอุปกรณ์ในลักษณะที่เป็นเส้นสีที่แตกต่างกัน
ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ผลการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ชุดวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง ความเคลื่อนไหวของเส้น และสี จากจินตนาการในธรรมชาติ เป็นผลในลักษณะสื่อผสม โดยใช้กรรมวิธีการแสดงออกเป็นรูปแบบในลักษณะเฉพาะตัว จำนวน 5 ชิ้น สามารถวิเคราะห์ทัศนธาตุที่สำคัญในผลงานตามความคิด และตามกระบวนการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุผลงานโดยรวม

รูปทรง (Form)

รูปทรงที่ใช้ทั้งหมด เป็นรูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) และรูปทรงอิสระ (Free Form) ได้แก่ รูปทรงที่ใช้ในการสร้างสรรค์เกิดขึ้นในผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้านำเอาลักษณะของเส้นมาเสนอถึงความเคลื่อนไหว โดยนำสีอีกเส้นหนึ่งไปยังอีกเส้นหนึ่ง และเปรียบเทียบเรื่องราวของสิ่งมีชีวิต เพื่อให้รับรู้ถึงการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้

สี (Color)

สีในงาน แสดงถึงความปรารถนาของจินตนาการส่วนตัวที่เน้นสร้างบรรยากาศ โดยนำสีจากเส้นที่ทำการสร้างสรรค์ขึ้นมาประกอบให้ได้ตามแนวคิด จะมีโครงสีส่วนรวมที่แสดงออกมา ทั้งสีวรรณะเย็น (Cool Tone) เพื่อต้องการให้ดูนิ่งสงบ น่าค้นหา ความมหัศจรรย์ของจินตนาการที่หลากหลาย ส่วนสีวรรณะร้อน (Warm Tone) เพื่อต้องการให้งานนั้นแสดงถึงบรรยากาศของท้องฟ้าเมื่อพระอาทิตย์ขึ้นและจะลับขอบฟ้า อบอุ่น สว่างสดใส เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้นำเอาลักษณะของกลุ่มสีต่างๆมาแสดงออก เพื่อให้งานนั้นดูมีความกลมกลืนของสีและเกิดความงาม สีที่วานี้ได้แก่ กลุ่มสีสามเส้า (Triads), กลุ่มสีตรงข้าม เป็นต้น

เส้น (Line)

เส้นในงาน แสดงออกถึงความเคลื่อนไหว ที่เคลื่อนไหวจากเส้นหนึ่งไปยังอีกเส้นหนึ่ง และเปรียบเทียบเส้น เป็นสิ่งมีชีวิตหนึ่งที่อาศัยบนโลกใบนี้ เส้นจึงเป็นองค์ประกอบหลักของส่วนต่างๆ ที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นรูปทรงต่างๆ เส้นทั้งหมดนี้จึงมีความสำคัญต่อการสร้างอารมณ์ความรู้สึกส่วนรวมของผลงานชุดนี้มาก

เส้นที่ใช้ในงานมีหลายประเภท เช่น เส้นนอนหรือเส้นราบ ให้ความรู้สึกที่สงบราบเรียบ กว้าง, เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกที่อ่อนช้อย นุ่มนวล อ่อนไหว, เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกสูงเด่น สง่างาม แข็งแรง, เส้นขดเป็นเกลียว จะให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวรวดเร็วและให้ความรู้สึกถึงความลึกได้ด้วย, เส้นลากเป็นคลื่น จะให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวอย่างช้าๆ การสั่นไหว ไม่ติดขัด จากเส้น

ลักษณะต่างๆที่สามารถสร้างความรู้สึกได้ดังที่ยกตัวอย่างข้างต้นนั้น ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ปะปนกันไป

ที่ว่าง (Space)

ที่ว่างในงาน ก็มีส่วนสำคัญในงานที่เป็นตัวกำหนด ให้แสดงถึงรูปทรงที่ชัดเจน และทำให้มีมิติตามความต้องการได้ การใช้ที่ว่างจะมีการแสดงมิติที่ลดหลั่นตามความสำคัญของตำแหน่งของการจัดองค์ประกอบของงานด้วย

น้ำหนัก (Tone)

เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้งานชุดนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การใช้น้ำหนักจะช่วยให้มีความแตกต่างกันไป เช่น แสดงให้เห็นถึงความกลมกลืน ดังสีโทนร้อนและเย็นในบรรยากาศท้องฟ้า หรือใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อนำถึงความขัดแย้งตามหลักทฤษฎีสี เย็น 80% ร้อน 20% เพื่อความงามตามทฤษฎีสีและความสมบูรณ์ของงานมากที่สุด

องค์ประกอบ (Composition)

โครงสร้างหลักขององค์ประกอบ เน้นการจัดวางของเส้นสีและรูปทรงต่างๆที่แสดงถึงความเคลื่อนไหว ความพลิ้วไหว เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา

4.2 วิเคราะห์ผลงานรายชิ้น

เมื่อพูดถึงภาพการวิเคราะห์โดยรวมของการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าจะพูดถึงการวิเคราะห์ผลงานรายชิ้น เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น

ผลงานชิ้นที่ 1

โครงสร้างของภาพโดยรวมเน้นเป็นเส้นอิสระ (Free Line) และร่างเส้นอิสระ เพื่อให้เกิดรูปทรงเป็นเส้นลักษณะโค้งขึ้นและลงเหมือนลักษณะคลื่นทะเล เน้นถึงความเคลื่อนไหวที่เป็นกลุ่ม ใช้โครงสีโทนร้อน ไล่น้ำหนักตามโครงสีเสมือนบรรยากาศหนึ่ง ให้เส้นทั้งหมดมีความกลมกลืนกัน ใส่จังหวะของเส้นให้มีขนาดที่แตกต่างกัน เพื่อความสัมพันธ์และสมดุลมากที่สุด (ภาพที่ 4.14-4.15 หน้า 37-38)

ผลงานชิ้นที่ 2

โครงสร้างหลักโดยรวม เป็นรูปทรงอิสระเป็นลักษณะวงรี 2 วงซ้อนกัน เพื่อแสดงให้ถึงอารมณ์ของความเคลื่อนไหวที่ไม่หยุดนิ่ง โดยใช้กลุ่มของสีโทนเย็น80%มาแสดงถึงบรรยากาศของกลางคืน ที่อยากจะสื่อให้เห็นถึงกลุ่มสิ่งมีชีวิตหนึ่ง เคลื่อนไหวอย่างเรียวราในยามราตรี ได้นำสีโทนร้อนเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง20% ผลงานชิ้นนี้จึงมีลักษณะเส้นที่เป็นอิสระเข้ามาแทรกซ้อนบ้าง ให้ความรู้สึกถึงการมีอิสระมากยิ่งขึ้น ได้นำเอาเส้นสีที่อ่อนกว่ามาจัดวางเป็นจังหวะ สิ่งนี้ทำให้งานนั้นดูมีมิติมากขึ้น (ภาพที่ 4.16-4.17 หน้า 39-40)

ผลงานชิ้นที่ 3

โครงสร้างที่ประกอบกันในผลงานชิ้นนี้ ใช้เส้นที่มีลักษณะเส้นแนวตั้งลงมา ประกอบเป็นรูปทรงที่อิสระ โดยใช้โทนสีเย็นและโทนสีร้อนอย่างละ 50% เท่ากัน เพื่อให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงและสีในแต่ละกลุ่มนั้น ก็มีความโดดเด่น มีความจัดจ้านของสีจึงทำให้งานมีความน่าสนใจและกลมกลืนกันด้วยน้ำหนัก อ่อน-แก่ ของแต่ละกลุ่มสี ถึงแม้จะมีความขัดแย้งของโทนสี แต่ในผลงานชิ้นนี้ได้เพิ่มพื้นหลัง โดยทำการรองพื้นเฟรมด้วยการลงผืนผ้า จึงทำให้ผลงานชิ้นนี้มีความกลมกลืนกันในภาพผลงานโดยรวม กล่าวก็คือ การสร้างความกลมกลืนของสีตรงข้ามนั่นเอง (ภาพที่ 4.18-4.19 หน้า 41-42)

ผลงานชิ้นที่ 4

ภาพโดยรวมผลงานชิ้นนี้ ใช้ลักษณะเส้นที่หลากหลายรูปแบบมาประกอบเข้ากันเป็นรูปทรงที่มีลักษณะการกระจายออกเคลื่อนไหวไปทั่วทั้งพื้นเฟรม การใช้สีในผลงานชิ้นนี้เป็นการใช้สีที่สร้างความกลมกลืนของสี ที่เรียกว่าสีสามเส้า คือ การนำสีสามเส้า (Trids) หรือสีที่ตัดกัน 3 สีในวงสีมาใช้อย่างประสานสอดคล้องกัน หากนำสีขั้นที่ 1 และขั้น 2 มาใช้ร่วมกัน จะทำให้เกิดความงามในลักษณะที่ตัดกันของสีอย่างรุนแรง และสีจะมีความสดใส การใช้เส้นที่กระจายออกไป ก็แสดงถึงความอิสระของการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน (ภาพที่ 4.20-4.21 หน้า 43-44)

ผลงานชิ้นที่ 5

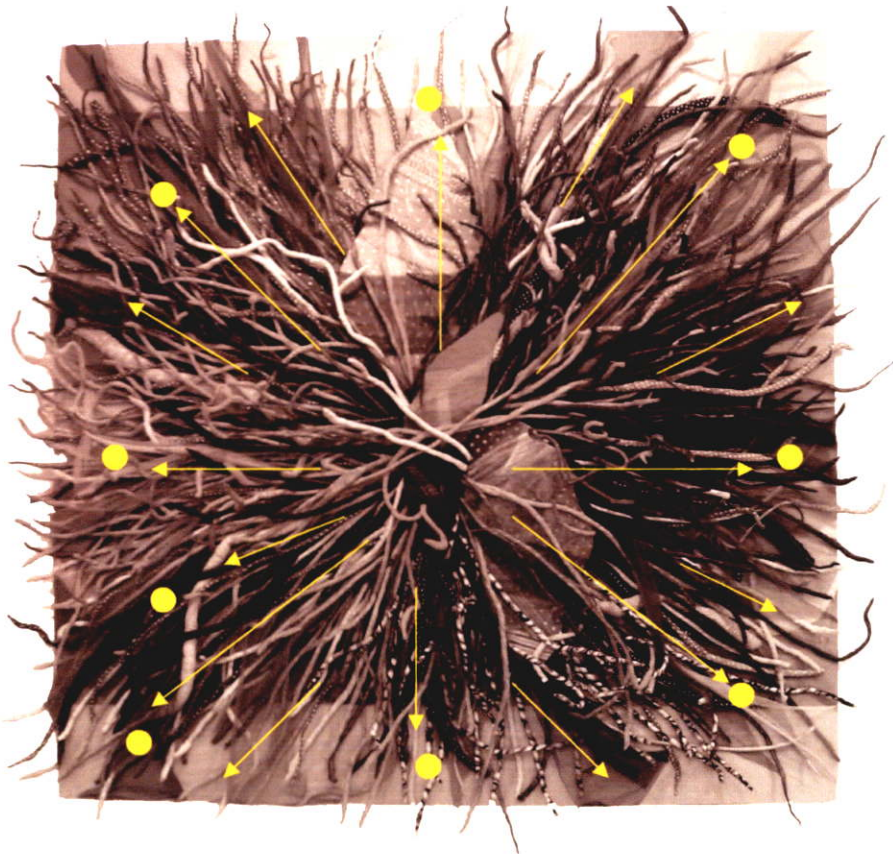
ผลงานชิ้นนี้มีความพิเศษของการทำพื้นหลังหลังด้วยการลงสีอะครีลิคเป็นลักษณะของเส้นที่ต่างกันอย่างเด่น แล้วใช้ผ้าโปร่งใสมาทับซ้อนเพื่อให้เกิดมิติความลึกมากขึ้น เส้น ใช้ประกอบกันจนเป็นรูปทรงที่อิสระ สีที่ใช้โดยรวมเป็นสีโทนร้อน 80% และโทนเย็น 20% ซึ่งในลักษณะนี้เป็นการสร้างความกลมกลืนของสีตรงข้าม สีที่ใช้มีคุณสมบัติในการสร้างผลกระทบต่ออารมณ์ (Visual Quality) ของมนุษย์เป็นอันดับแรก การใช้สีตรงข้ามก็คือ การเลือกใช้สีให้เกิดการตัดกันอย่างเหมาะสม และหากการใช้สีตรงข้ามนั้นสามารถส่งเสริมให้ผลงานเกิดความงามในภาพรวม นั่นก็คือ การสร้างสรรค์ผลงานได้สร้างความกลมกลืนของสีตรงข้ามให้เกิดขึ้นแล้ว ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีมีความสมดุลกัน มีการใช้เส้นในลักษณะที่หลากหลาย (Variety) การรวมตัวกันของวัสดุจึงเกิดความงามด้วยการรวมตัวของความต่างนั่นเอง (ภาพที่ 4.22-4.23 หน้า 45-46)

4.3 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ

ข้าพเจ้าได้นำผลงานจำนวน 2 ชิ้น เพื่อมาวิเคราะห์ ถึงโครงสร้างองค์ประกอบที่ให้ผลทางสายตาต่อผู้ดูงานศิลปะชุดนี้ อันจะนำไปสู่กระบวนการรับรู้ทางอารมณ์ต่อไป

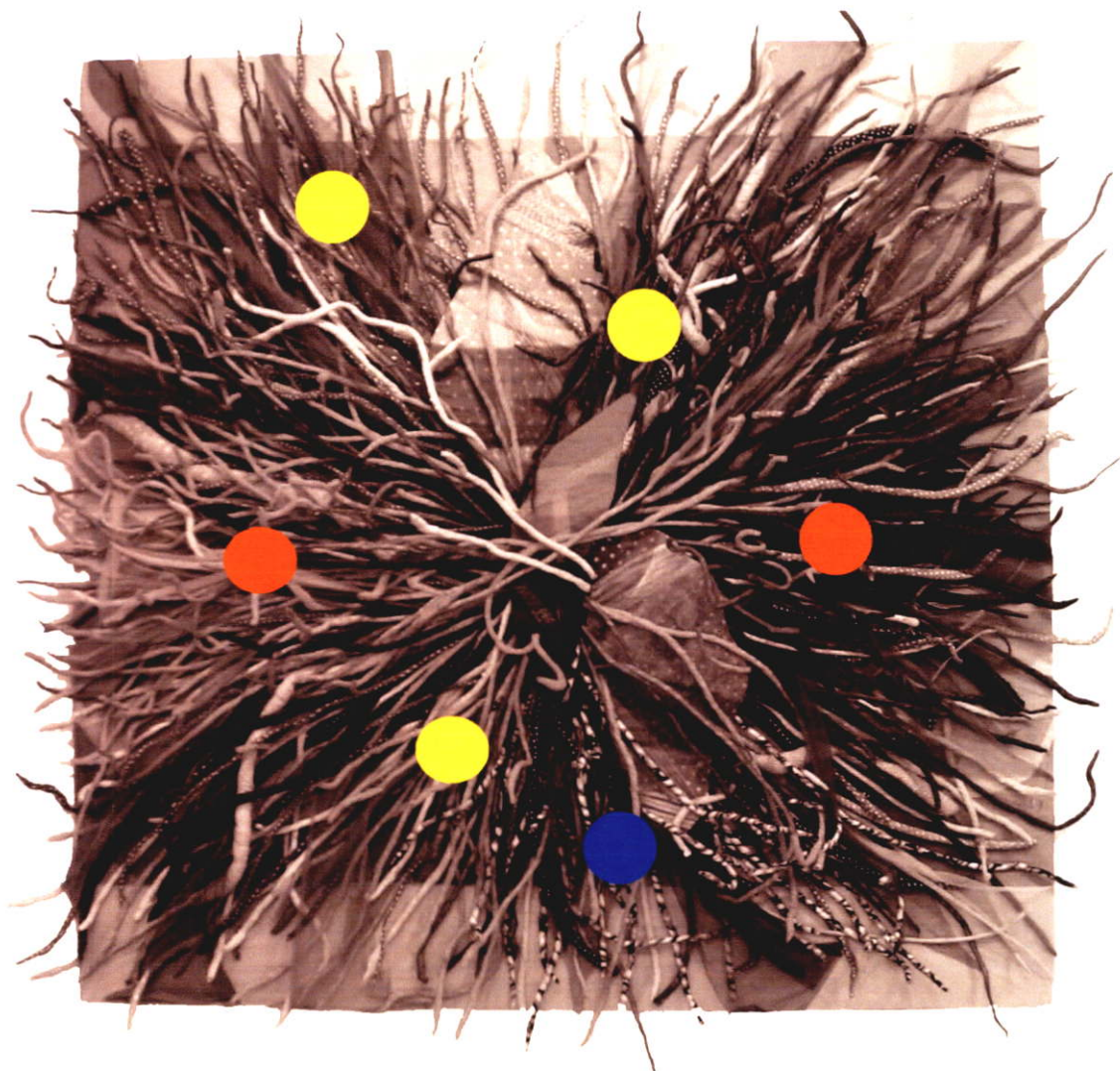
1. ภาพผลงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 4. 2550. สื่อผสม. 250x250 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.1, 4.2, 4.3)
2. ภาพผลงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 5. 2550. สื่อผสม. 250x350 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.4, 4.5, 4.6)

โครงสร้างองค์ประกอบหลักประกอบด้วยรูปทรงที่อิสระ นำเส้นมาเป็นลักษณะการสร้างรูปทรง เส้นนั้นมีการกระจายออกไปแยกไปตามทิศทางทั้งทั้งพื้นเฟรม แสดงถึงความเคลื่อนไหวที่อิสระได้อย่างชัดเจน (ตำแหน่งวงกลมสีเหลือง) เส้นที่ใช้ในการแสดงออกมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป

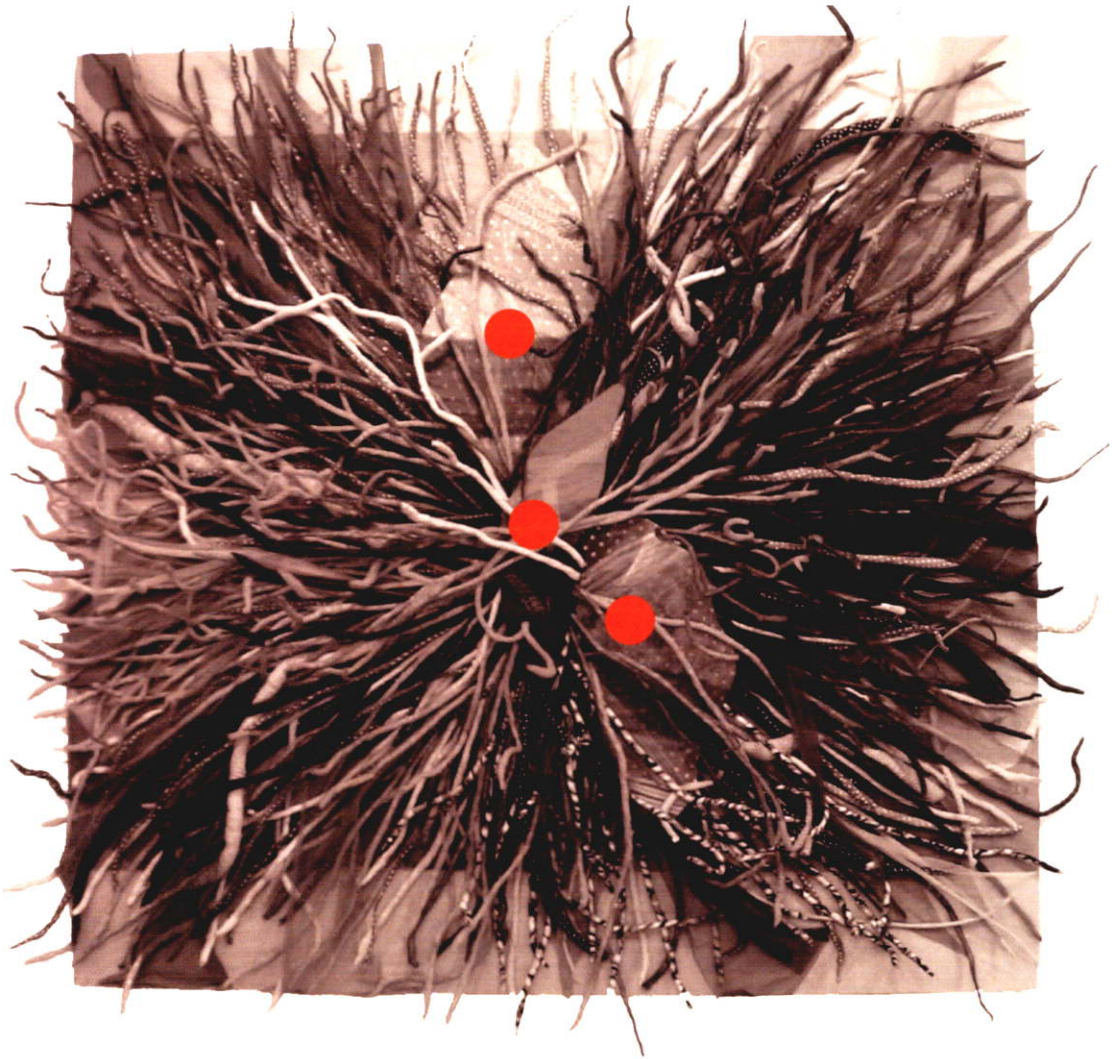
ภาพที่ 4.1 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบ

ผลงานที่เกิดขึ้นจะมีความงามของการสร้างสรรค์ อันเกิดจากการตัดกันของกลุ่มสีอย่างรุนแรงแต่ก็มีความกลมกลืนของกลุ่มสีสามเส้น โดยสีสามเส้นประกอบด้วยสีขั้นที่หนึ่ง (Primary Colors) สีขั้นที่สอง (Secondary Colors) และสีระหว่างกลาง (Intermediate Colors) ดังในผลงานชิ้นนี้มีสีขั้นที่หนึ่งได้แก่ แดง เหลือง น้ำเงิน (ตำแหน่งวงกลมสีเหลือง) สีขั้นที่สอง ได้แก่ ส้ม เทียว (ตำแหน่งวงกลมสีส้ม) และสีระหว่างกลาง ได้แก่ น้ำเงินม่วง (ตำแหน่งวงกลมสีน้ำเงิน)

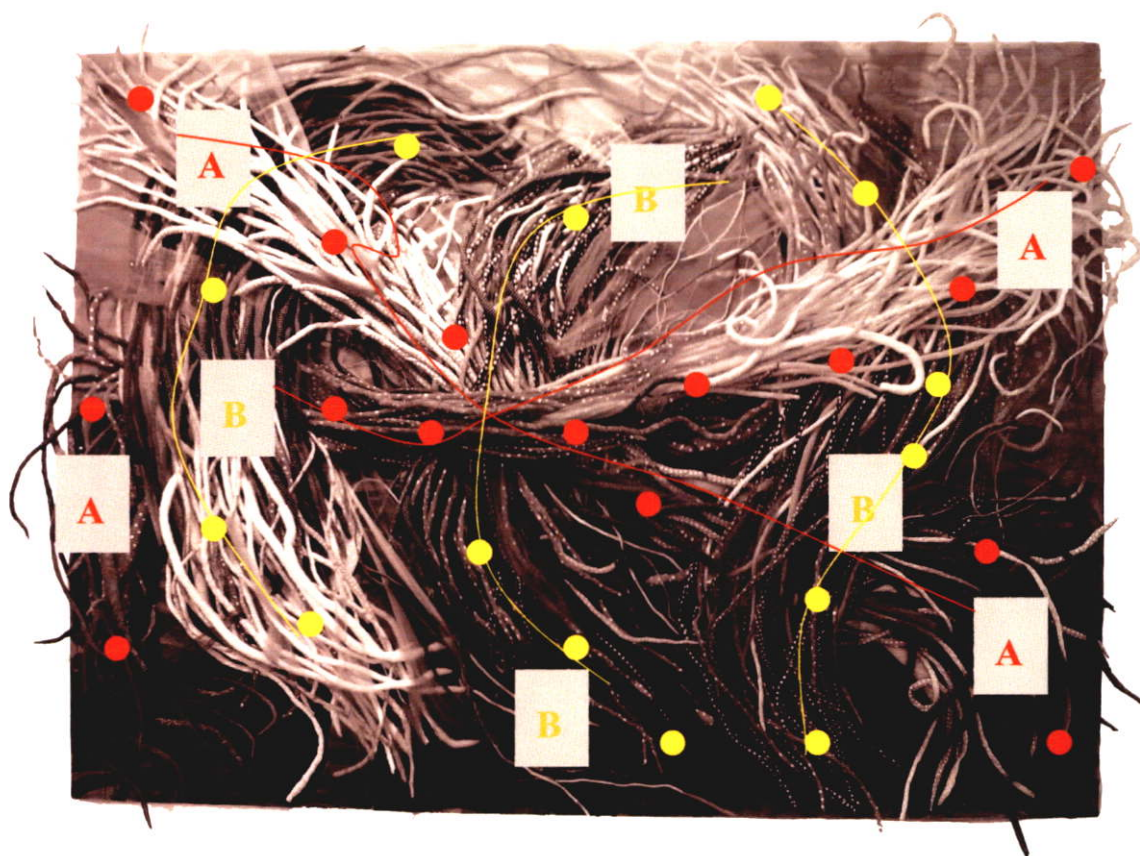
ภาพที่ 4.2 แสดงความกลมกลืนในลักษณะสีสามเส้น

นอกจากนี้จังหวะการเคลื่อนไหวก็เป็นไปตามการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ไปตามทิศทางด้วย จังหวะการใช้เส้นและสีของเส้นอย่างต่อเนื่อง มีความสมดุล (Balance) แบบสมมาตรหรือแบบสองข้างเหมือนกัน ส่วนความเป็นเด่น (Dominance) ในผลงานชิ้นนี้ เกิดจากการที่มีลักษณะพื้นผิวของผ้า มีลวดลายที่หลากหลาย จึงดูมีความแตกต่างน่าสนใจ นำเอาพื้นราบ (Plane) เข้ามาใช้เพื่อสร้างจุดดึงดูดสายตา นำสายตาให้หยุดนิ่งตรงจุดกลาง แล้วละสายตาต่อไปกระจายออกโดยรอบ (ตำแหน่งวงกลมสีแดง)

ภาพที่ 4.3 แสดงส่วนความเป็นเด่น

โครงสร้างองค์ประกอบหลัก ใช้เส้นเป็นการสร้างรูปทรงที่อิสระขึ้นมา ให้แสดงออกถึงความรู้สึกที่เคลื่อนไหวอย่างช้าๆ ในลักษณะเส้นโค้งสลัดไปมา ผลงานชิ้นนี้มีแยกอยู่สองส่วนคือ ความเคลื่อนไหวในลักษณะของทิศทาง ในกลุ่มที่1 (ตำแหน่ง A และวงกลมสีแดง) และกลุ่มที่2 (ตำแหน่ง B และวงกลมสีเหลือง) จึงทำให้รูปแบบที่สร้างสรรค์นั้น เคลื่อนไหวในแนวทางเดียวกัน และกลมกลืนกัน ผลงานชิ้นนี้มีความกลมกลืนกันของรูปร่าง รูปทรงที่เหมือนกัน จึงทำให้การเคลื่อนไหวมีความกลมกลืนกันมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.4 ภาพแสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก

ผลงานชิ้นนี้จะใช้สีในลักษณะโทนร้อน 80% (ตำแหน่งวงกลมสีส้ม) และโทนเย็น 20% (ตำแหน่งวงกลมสีเขียว) การใช้สีตรงข้ามกันก็คือ การใช้สีให้เกิดการตัดกันอย่างเหมาะสม และสามารถส่งเสริมให้ผลงานนั้นเกิดความงามในภาพรวมนั้นได้ การตัดกันของสีนั้นจำทำผลงานเกิดจุดเด่น เพราะสีที่ตรงข้ามกันมีความเข้ม (Intensity) ที่เด่นชัดอยู่แล้ว เมื่อนำมาใช้ร่วมกันความเข้มของแต่ละสี จะทำหน้าที่สร้างความเด่น ณ เวลาเดียวกัน

ความกลมกลืนของน้ำหนักและสีจึงเกิดขึ้นในผลงานชิ้นนี้ ดังตัวอย่างกลุ่มน้ำหนักในระดับโทนสีก็มีความเข้มต่างกันไป โดยการใช้วัสดุไล่ระดับโทนสีให้กลมกลืนกัน ความเข้มหนัก บางเบา จะเรียงจากความอ่อนแก่ตามลำดับ (ตำแหน่งวงกลมสีน้ำเงิน)

ภาพที่ 4.5 แสดงน้ำหนักและความกลมกลืนของสี

นอกจากนี้ขนาดและสัดส่วนยังมีส่วนสำคัญ ผลงานชิ้นนี้มีการใช้ขนาดของเส้นที่ต่างกัน จึงทำให้งานนั้นมีความน่าสนใจ เกิดเป็นภาพลวงหรือมายา (illusion) (ตำแหน่งวงกลมสีส้ม) ขนาดนั้นบางทีก็เท่ากัน แต่เมื่ออยู่ในตำแหน่งพื้นภาพต่างกันก็ทำให้เกิดในลักษณะเช่นเดียวกับข้างต้นนี้ได้ (ตำแหน่งวงกลมสีชมพู)

ภาพที่ 4.6 แสดงความกลมกลืนของขนาดและสัดส่วน

4.4 การพัฒนาผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานช่วงแรก เป็นผลงานที่ทำขึ้นในลักษณะงานจัดวาง (Installation Art) โดยทำเป็นรูปแบบลักษณะงานจิตรกรรม 3 มิติ (ภาพที่ 4.7 และ 4.8) ะยะนี้มีลักษณะเป็นเส้น ใช้ผ้าโปร่งใสแบบเดียวไม่มีความหลากหลายของพื้นผิว ขนาดเท่ากัน เลขทำให้งานนั้นออกมาต้องมีข้อที่ต้องปรับปรุงทั้งในเรื่องแนวคิด วัสดุ และรวมไปถึงสถานที่ติดตั้งด้วย ทำให้เป็นผลงานที่ต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเป็นผลงานในระยะถัดมา

ภาพที่ 4.7 ภาพตัวอย่างผลงานระยะแรก ปริญญาโท1 Alone. 2548.
สื่อผสม. Installatoin Art ขนาดมีการเปลี่ยนแปลงได้

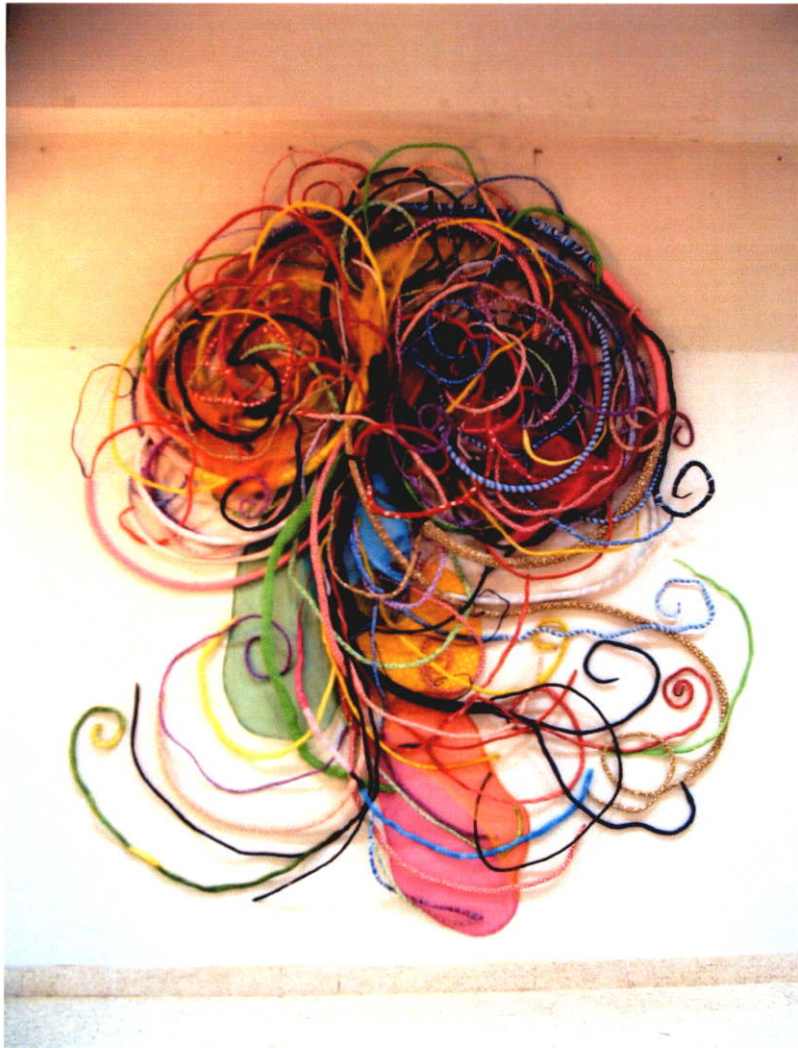
ภาพที่ 4.8 ภาพตัวอย่างผลงานระยะแรก ปริญญาโท1 Under The sea. 2548-2549.
สื่อผสม Installatoin Artขนาดรวมสถานที่ติดตั้งและมีการเปลี่ยนแปลงได้

ผลงานในระยะต่อมา ข้าพเจ้าได้ทดลองเลือกสรรวัสดุที่หลากหลายขึ้น และได้มีการทดลองทำในหลายแบบทั้ง 2 มิติและ 3 มิติ โดยมีการนำเอาสายยางในต่างขนาดมาเพิ่มการทำงานให้ งานมีขนาดที่ต่างกันบ้าง และได้มีการนำเอาผ้าในลักษณะมีลวดลาย พื้นผิวที่ต่างมาเพิ่มใช้ บางส่วน ทำให้ผลงานชุดในระยะที่2นี้ มีการพัฒนาขึ้นมา เป็นที่พอใจสำหรับตัวข้าพเจ้าในระดับหนึ่ง วัสดุที่นำมาใช้นั้นก็มีข้อดี ข้อเสียและข้อดีต่าง ๆ นั้นก็จะเก็บนำมาใช้เพื่อพัฒนาในระยะต่อไป (ภาพที่ 4.9)

ภาพที่ 4.9 ภาพตัวอย่างผลงานระยะที่สอง ปริญาโท1 ชื่อผลงานชุด ระเริงไพร.
2549. สื่อผสม. ขนาดมีการเปลี่ยนแปลงได้

ผลงานชุดในระยะนี้ ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ในลักษณะ 3 มิติ แต่ได้ยึดติดผนังอยู่ เนื่องจากข้าพเจ้ามีคิดว่างานนั้นจะได้ดูมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น แต่ได้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง เช่น การติดตั้งผลงาน การเก็บงานได้ไม่ถาวร ทำให้ตอนส่งงานท้ายเทอมต้องมาติดตั้งใหม่ทั้งหมด เกิดความล่าช้า งานผิดเพี้ยนไม่เหมือนเดิม ทำให้เป็นอุปสรรค ทำงานได้ไม่เต็มที่ และนอกจากนี้ สถานที่ในการติดตั้งผลงานมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมกับการติดตั้ง แต่ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้ค้นพบวัสดุที่จะนำไปพัฒนาต่อในชุดวิทยานิพนธ์ได้ และได้พบวิธีแก้ปัญหาในระดับหนึ่ง วิธีการทำงานจึงมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ส่วนในเรื่องของแนวคิดและเรื่องราวนั้น ได้ค้นพบให้ตรงกับอารมณ์ความรู้สึกของส่วนตัว พร้อมจะนำไปสู่ผลงานวิทยานิพนธ์ต่อไป (ภาพที่ 4.10 ถึงภาพที่ 4.13)

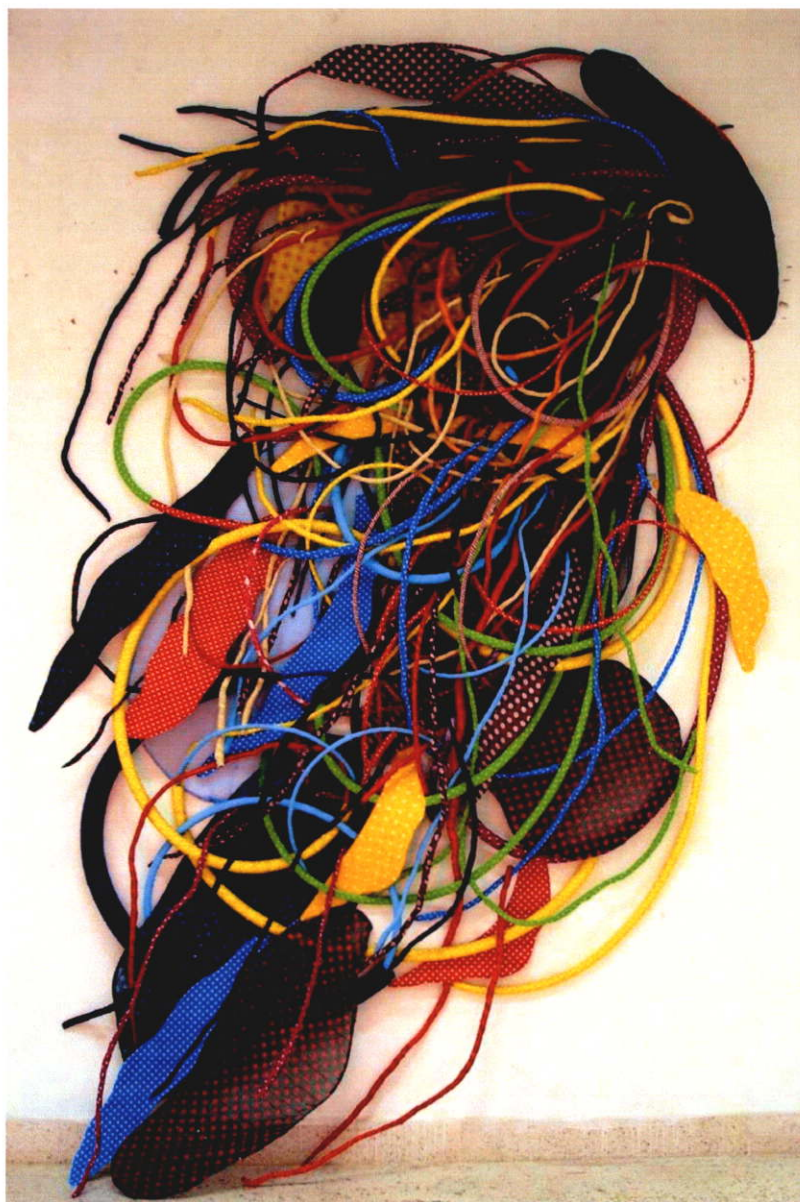
ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์

Fly. 2549. สื่อผสม. Installatoin Art

ขนาดรวมสถานที่ติดตั้งและมีการเปลี่ยนแปลงได้

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ The Movement No 1. 2549. สี่อสม.
Installatoin Art ขนาดรวมสถานที่ติดตั้งและมีการเปลี่ยนแปลงได้

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างผลงานระยะก่อนนิทรรศน์ The Movement No 3. 2549.

สื่อผสม. Installatoin Art

ขนาดรวมสถานที่ติดตั้งและมีการเปลี่ยนแปลงได้

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้ค้นพบกับวิธีแก้ไขปัญหาและพร้อมที่จะทำงานอย่างมีความสุขได้ คือ วิธีการทำวัสดุได้รวดเร็ว เบา และแข็งแรงขึ้น ทำให้ง่ายต่อการติดตั้งประกอบเข้าด้วยกัน ข้าพเจ้าคิดว่างานบนเฟรมนั้นก็คือนั่ง เพราะก็ให้ความรู้สึกที่เหมือนกัน จึงเป็นผลทำให้งานชุดนี้ เป็นผลงานที่ข้าพเจ้าพอใจมาก ทั้งในเรื่องของแนวคิด เรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก ส่งผลทำให้ผลงานที่มีคุณภาพและมีความสมบูรณ์ในทัศนะของข้าพเจ้า (ภาพที่ 4.14 ถึงภาพที่ 4.23)

ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.14 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 1.
2550. สื่อผสม. 120 x 300 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.15 แสดงรายละเอียดของงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ
ในธรรมชาติ หมายเลข 1

ภาพที่ 4.16 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 2.
2550. สื่อผสม. 200 x 350 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.17 แสดงรายละเอียดของงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ
ในธรรมชาติ หมายเลข 2

ภาพที่ 4.18 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 3.
2550. สื่อผสม. 200 x 350 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.19 แสดงรายละเอียดของงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ
ในธรรมชาติ หมายเลข 3

ภาพที่ 4.20 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 4.
2550. สื่อผสม. 250 x 250 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.21 แสดงรายละเอียดของงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ
ในธรรมชาติ หมายเลข 4

ภาพที่ 4.22 ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ หมายเลข 5.
2550.สื่อผสม. 250 x 320 เซนติเมตร

ภาพที่ 4.23 แสดงรายละเอียดของงาน ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการ
ในธรรมชาติ หมายเลข 5

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

ผลงานศิลปกรรมในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้หัวข้อ ความเคลื่อนไหวของเส้นและสีจากจินตนาการในธรรมชาติ ได้รับแรงบันดาลใจจากการสังเกตเห็นถึงลักษณะการอยู่ร่วมกันของเส้น สาย ลาย สี นำมาเสนอให้สอดคล้องกับความงามของการมีชีวิต โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบความเป็นจริงใดใด การประสานสัมพันธ์ของสี และเส้น ที่มีลีลาเฉพาะตัว มีความอิสระในการเคลื่อนไหวไปตามอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวโดยข้าพเจ้าคิดว่าทุกอย่างในโลกของการมีชีวิตต้องมีการเคลื่อนไหว ถ่ายเท สอดคล้องกันไปตามจังหวะ เช่น ลมหายใจ เป็นการเคลื่อนไหวของอากาศ จากอากาศสู่อากาศ น้ำ เคลื่อนไหวไปตามลักษณะรูปทรงที่รองรับ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงหยิบยกลักษณะการเคลื่อนไหวมาแสดงออก จากสีอีกเส้นหนึ่งไปอีกเส้นหนึ่ง เพื่อให้รับรู้ถึงการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้ โดยที่ข้าพเจ้ามีแนวคิดเป็นการเปรียบเทียบเรื่องราว เนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงพลังความงามของจักรวาลแห่งชีวิต ที่ธรรมชาติเป็นผู้สร้างสรรค์ เพื่อให้มนุษย์หันกลับมาตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่าง มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติด้วย

ข้อมูลทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้าได้นำมาจากประสบการณ์ตรงที่ได้มาจากธรรมชาติ และนำมาผ่านเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ดังกล่าว มีการได้รับอิทธิพลการสร้างสรรค์ผลงานมาจากธรรมชาติ ทั้งในเรื่องของโครงสร้างทั้งภายในและภายนอก และอิทธิพลของสีทั้งทางจากธรรมชาติ และวิเคราะห์ทางทฤษฎี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องของศิลปิน 2 ท่าน คือ Yayoi Kusama และ Dale Chihuly มาเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ และให้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ขยายความคิดให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวได้ในระดับต่อมา

ภาพร่างได้ร่างแบบให้เป็นแบบคร่าวๆอย่างไม่ละเอียด และมีการคิดค้นทำในหลายรูปแบบของภาพร่าง ทั้งร่างด้วยดินสอ ดินสอสี ปากกา กระดาษสีปะติด จึงทำให้ภาพร่างนั้นออกมาหลากหลายให้นำมาเลือกสรรเป็นผลงานที่ขยายเป็นงานจริง ที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกของข้าพเจ้าได้ตามจินตนาการ เมื่อได้ภาพร่างที่ผ่านการคัดเลือก ก็ถึงกระบวนการและกรรมวิธีในการทำงานสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งหมดนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกนำเสนอออกมาในรูปแบบงานลักษณะสื่อผสมจำนวน 5 ชิ้น ภายใต้โครงสีและเนื้อหา ที่สื่อให้ถึงจินตนาการในเรื่องของเส้นและสีให้มีความเคลื่อนไหวในสภาวะอารมณ์ที่ประทับใจต่อความงามในธรรมชาติ เช่น ทะเล, ปะการัง, ท้องฟ้า, ยามพระอาทิตย์ขึ้นและลับขอบฟ้า, ดอกไม้, สิ่งมีชีวิตเล็กๆ เป็นต้น ทำให้ผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกมดังกล่าวตรงตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพึงพอใจ สิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้ข้าพเจ้าค้นพบ

แนวทางการสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาสืบเนื่องต่อไป และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจศิลปะในแนวทางเดียวกันนี้ได้ อันจะเป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่สนใจในการสร้างสรรค์ โดยใช้เรื่องราวข้อมูลเกี่ยวเนื่องกับผลงานของข้าพเจ้าไปเป็นข้อคิดดังนี้

การทำงานสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทดลองค้นคว้า วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามแนวคิด เป็นขั้นตอนแต่ละขั้นอย่างเป็นระบบ ทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นถึงการพัฒนาในการทำงานได้อย่างชัดเจน นับเป็นการเรียนรู้และประจักษ์แจ้งถึงขอบเขตการทำงานของตนเองได้อย่างดี สามารถนำไปประยุกต์เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะต่อไปในอนาคต

ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่า งานศิลปะสามารถแสดงศักยภาพ หรือคุณค่าของตัวมันเองอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น ต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่มันอยู่ด้วย จึงจะสามารถแสดงคุณค่าออกมาได้อย่างเต็มที่ งานในรูปแบบลักษณะสื่อผสม สามารถสร้างผลกระทบต่อความรู้สึกกับผู้ชมได้เป็นอย่างดีดีกว่างานที่เป็นในลักษณะแบนราบ เพราะมีมุมมองที่หลากหลาย สามารถสัมผัสได้จริง นอกจากนั้นยังสามารถจัดสรรส่วนประกอบอื่นหรือใช้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ช่วยให้งานมีความสมบูรณ์ได้มากกว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ยึดติดกับประเภทงาน รูปแบบทางศิลปะ ความถนัด หรืออื่นๆ จะทำให้มีพัฒนาการที่จำกัด การเชื่อมโยงรูปแบบ และเทคนิคกับประเภทของงานที่หลากหลาย จะทำให้การถ่ายทอดแนวความคิด หรือความต้องการมีอย่างไม่จำกัด ข้าพเจ้าคาดหวังว่าคงจะทำงานสร้างสรรค์ตามแนวทางดังกล่าวมาแล้วเป็นหลัก แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิด รูปแบบ หรือเทคนิค ไปตามประสบการณ์ที่เพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กำจร สุนพงษ์ศรี. 2528. **ศิลปะสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชลูด นิ่มเสมอ. 2531. **องค์ประกอบศิลป์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงหทัย พงศ์ประสิทธิ์. 2537. **จินตนาการสีในสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ**.
ศิลปะมหาวิทยาลัย สาขาจิตรกรรม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พจนา จันทร์สันติ. 2524. **วิธีแห่งเต๋า**. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์.
- ประสพ ลีเหมือดภัย. 2543. **ศิลปะนิยม**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- สกนธ์ ภู่งามดี. 2547. **พื้นฐานทัศนศิลป์ของการสร้างสรรค์ผลงาน**. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์.
- สมพร รอดบุญ. 2548. **ศิลปะการสร้างสรรค์ของญาโณย คูขาม่า**. กรุงเทพฯ : 100 ต้นสน
แกลเลอรี.
- อารี สุทธิพันธุ์. 2543. **ทัศนศิลป์และความงาม**. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครุสภา.
- Nanjo Fumio. 2004. **Kusamatrix and Beyond**. Tokyo. Dai Nippon printing Co.Ltd.
- Titz Jan Verwoert Astrid Wege. 2001. **Art Now**. Cologne Taschen GmbH.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายภูเบศร์ สีนอำพล

เกิด 6 มกราคม 2526

ที่อยู่ 168 ม. 2 ตำบลท่าพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000

สถานที่ทำงาน อาจารย์พิเศษ คณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร

ประวัติการศึกษาการศึกษา

2550 ศป.ม.ทัศนศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

2548 ศ.บ. จิตรกรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร

เกียรติประวัติ

2547 -ทุนส่งเสริมการศึกษา การสร้างสรรค์ศิลปะ “ มุลินธิ รัษฎบุรุษ พลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ ”

2548 -ร่วมแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 23

ประวัติการแสดงผลงาน

2547-48 -นิทรรศการศิลปกรรมนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร
ณ ซีคอนสแควร์

2547 -นิทรรศการศิลปกรรมงานแสดงศิลปะทุกแขนง “ 5 ทศวรรษมหกรรมศึกษา
ศิลป์ – ช่างศิลป์ ” ณ เดอะสโกลม แกลลอเลีย

-ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปะ “ อัครศิลปิน ” กับศิลปินแห่งชาติ ณ หออัครศิลปิน
จ.ปทุมธานี และมลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

2548 -นิทรรศการศิลปะเพื่อชาวใต้หลังประสบภัยคลื่นยักษ์สึนามิ ณ ศูนย์วัฒนธรรม
แห่งประเทศไทย

2549 -นิทรรศการเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ ศ.เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ และ
นิทรรศการ Art Camp ครั้งที่ 4 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์

-นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องใน
โอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ณ ภาควิชาวิจิตรศิลป์ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

-นิทรรศการมหกรรมศิลปะเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ
60 ปี ณ ซีคอน สแควร์

2550 -นิทรรศการศิลปกรรม โดยคณาจารย์ประจำ,อาจารย์พิเศษ และนักศึกษา คณะ
ศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากร ณ หอศิลป์ร่วมสมัยอโยธยา
จ.อยุธยา

-นิทรรศการ Artist Self Portrait ณ เดอะสแควม แกลลอรี่